नेपाल सरकार
Government of Nepal
कृषि विकास मन्त्रालय
Ministry of Agricultural Development
सिंहदरबार, काठमाण्डौ, नेपाल
Singhdurbar, Kathmandu, Nepal

AFACI
Asian Food & Agriculture Cooperation Initiative

बन्दा खेती पात्रो (Cabbage Cropping Calendar)

महिना	बैशाख	जेष्ठ	आषाढ	श्रावण	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र
हप्ता	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४
मौसम												

खेतको तयारी अवस्था

बेर्ना लगाइएको

गोड्मेल, मलखाद र सिंचाई व्यवस्थापन

दोस्रो मलखाद र सिंचाई व्यवस्थापन

बन्दाको तयारी अवस्था

बन्दा

नेपालको मध्य पहाडी क्षेत्रमा वर्षै भरिनै बन्दा खेती गर्न सकिन्छ। बन्दा खेती बलौटे देखि चिम्टाइलो सबै किसिमका माटोमा गर्न सकिन्छ। यसलाई ६.०-६.५ माटोको पि.एच. राम्रो मानिन्छ।

जातहरु

- **लेट लार्ज ड्रम** - यो बेर्ना सारेको ११५-१२० दिनमा तयार हुन्छ र सरदर उत्पादन १८००-२५०० के.जी. प्रति रोपनी हुन्छ।
- **कोपेन हेगन मार्केट** - यो बेर्ना सारेको ७०-८० दिनमा तयार हुन्छ र सरदर १२००-१५०० के.जी. प्रति रोपनी उत्पादन हुन्छ।
- **गोल्डेन एकर** - यो अगौटे जात भएकोले ६५-७५ दिनमा तयार हुन्छ र सरदर १०००-१२०० के.जी. प्रति रोपनी उत्पादन दिन्छ।
- **प्राइड अफ इन्डिया** - यो बेर्ना सारेको ८०-८५ दिनमा तयार हुन्छ र सरदर १०००-१२०० के.जी. प्रति रोपनी उत्पादन दिन्छ।

यी जातहरु मुख्य मौसममा खेती गरिन्छ भने हाइब्रिड जातहरु बेमौसमी खेती गर्न असार देखि मंसिर सम्म उपयुक्त हुन्छ।

बीउ दर - १ रोपनीको लागि २०-३० ग्राम बीउ भए पुग्छ।
दूरी - अगौटे - ४० x ४० से.मी.
मध्यम र पछौटे - ५० x ५० से.मी.
७५ x ३० से.मी.

बेर्ना सार्ने र बाली लिने समय

नेपालको भौगोलिक क्षेत्र अनुसार बन्दाको खेती सालभरि नै गर्न सकिने भएकोले तलको तालिका अनुसार यसलाई लगाउन सकिन्छ।

भौगोलिक क्षेत्र	बेर्ना सार्ने समय	बाली लिने समय
उच्च पहाड	फाल्गुन-भाद्र	जेष्ठ-मंसिर
मध्य पहाड	सालभर	वर्षैभरि
खोंच, बेंसी, तराई	भाद्र-माघ	मंसिर-चैत्र

कीराहरु

बन्दाको पुतली (Cabbage butterfly)

रोकथाम - नुभान ७५ ई.सी. ६-७ एम.एल./१० लिटर पानीमा मिसाई छर्ने अथवा
- फेनफेन २० ई.सी. ५ एम.एल./१० लिटर पानीमा मिसाई छर्ने।
- साइ्थायन ५० ई.सी. १० एम.एल./१० लिटर पानीमा मिसाई छर्ने।

बन्दाको लाही

रोकथाम - नुभान १ एम.एल./ १.५ लि. पानीमा वा रोगर ४० ई.सी. ५ एम.एल./४ लि. पानीमा मिसाई छर्ने।
- मारगोसन निमको झोल ३ एम.एल./ लि. पानीमा लाही दखिने वित्तिकै ७ दिनको फरकमा तीन पल्ट छर्ने।
- ९ भाग पानीमा १ भाग जिवाड मिसाई २-२ दिनको फरकमा ५-६ पटक छर्दा लाही नियन्त्रण हुन्छ।
- एक भाग गाईभैसीको गोत्रमा १० भाग पानी मिसाई लाही देखिनासाथ ३-४ दिनको फरकमा पूरै पात भिज्ने गरी ३ पटक छर्दा लाहि नियन्त्रण हुन्छ।

बन्दाका रोगहरु

जराको गाँठे रोग (Club root) – यो रोग अम्लीय माटोमा लाग्ने ढुसीजन्य रोग हो। ढुसी जराभित्र पसेर गाँठो बनाई बोट कमजोर बनाउँछ।

उपचार – (१) माटोको पि.एच. मान ७.० – ७.३ हुने गरी चुनाको प्रयोग गर्नु पर्दछ।
(२) संजीवनी र चिनी १०० ग्रामका दरले २० लिटर पानीमा मिसाई सो झोल बनाएर व्याडको बेर्ना र माटो राम्ररी भिज्ने गरी छर्कनु पर्दछ।

बेर्ना कुहिने रोग (Damping off) – यो ढुसीबाट लाग्ने रोग हो। जमिनको सतह माथि ढुसी बेर्नाको फेदमा पानीले भिजे जस्तो दाग देखिन्छ, बेर्ना ओइलाई ढल्ने र मर्ने गर्दछ।

उपचार – (१) फर्मालिनले व्याडको उपचार गर्ने।
(२) डाइथेन एम-४५ वा थिरमको ०.२% झोल वा वेभिष्टिन ०.१% झोलले व्याडको उपचार गर्ने।

पातको टुप्पा डढ्ने – बन्दाको पहिलो पातको टुप्पा र किनारको भाग हल्का खैरो देखिने र पछि कालो भएर जाने हुन्छ, यो क्याल्सियम तत्वको कमीले हुने गर्छ।

उपचार – क्याल्सियमको कमीले हुने भएकोले क्याल्सियम युक्त मल जग्गा तयारीको बेला प्रयोग गर्नु पर्दछ।

सन्दर्भ सामाग्री

तरकारी खेती प्रविधि-२०६८, कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा तथ्यांक महाशाखा, कृषि विकास मन्त्रालय, काठमाडौं।